ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
F. G. JACOBS
της 15ης Νοεμβρίου 2001 [1]

1. Στην υπό κρίση υπόθεση, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών άσκησε προσφυγή βάσει του άρθρου 230 ΕΚ με την οποία ζητεί την ακύρωση του σημείου 3 του παραρτήματος της οδηγίας 1999/51/ΕΚ [2] (στο εξής: προσβαλλομένη διάταξη) που προβλέπει ότι η Αυστρία και η Σουηδία μπορούν να συνεχίσουν να εφαρμόζουν — μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2002 — περιορισμούς στη χρήση καδμίου, αυστηρότερους από αυτούς που προβλέπει το σημείο 24 του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1976, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων [3].

2. Το βασικό νομικό ζήτημα είναι αν η προσβαλλομένη διάταξη εκδόθηκε επί ορθής νομικής βάσης. Στο πλαίσιο αυτό, ανακύπτει το ερώτημα αν η εν λόγω διάταξη μπορεί να θεωρηθεί ως τροποποίηση που είναι αναγκαία για την προσαρμογή του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769 στην τεχνική πρόοδο.

Οι σχετικές νομοθετικές διατάξεις

3. Η οδηγία 76/769 θεσπίζει κανόνες που περιορίζουν την κυκλοφορία στην αγορά και τη χρήση ορισμένων επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων. Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, η οδηγία εφαρμόζεται στις επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι [4]. Καθόσον ενδιαφέρει την υπό κρίση υπόθεση, το άρθρο 2 ορίζει ότι:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα ώστε οι επικίνδυνες ουσίες και τα παρασκευάσματα που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του παραρτήματος να μη δύνανται να κυκλοφορούν στην αγορά ή να χρησιμοποιηθούν παρά μόνο υπό τους όρους τους προβλεπόμενους στο παράρτημα.

[...]»

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

2 — Οδηγία 1999/51/ΕΚ της Επιτροπής, της 26ης Μαΐου 1999, σχετικά με την πέμπτη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών οι οποίες αφορούν περιορισμούς στην εμπορία και χρήση ορισμένων επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων (κασσίτερος, πενταχλωροφαινόλη και κάδμιο) (ΕΕ L 142, σ. 22).

3 — ΕΕ ειδ. έκδ. 13/004, σ. 178.

4 — Αρχικά, η οδηγία 76/769 περιελάμβανε μόνο ένα παράρτημα. Ωστόσο το παράρτημα αυτό μετονομάστηκε «παράρτημα Ι» μετά την τροποποίηση με την οδηγία 83/478/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Σεπτεμβρίου 1983, για την πέμπτη τροποποίηση (αμίαντος) της οδηγίας 76/769 (ΕΕ L 263, σ. 33).

4. Το άρθρο 2α που προστέθηκε με την οδηγία 89/678/ΕΟΚ [5] ορίζει ότι:

«Οι τροποποιήσεις που είναι αναγκαίες για την προσαρμογή των παραρτημάτων στην τεχνική πρόοδο όσον αφορά τις ουσίες και τα παρασκευάσματα που ήδη καλύπτονται από την οδηγία 76/769, θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 29 της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ [6], όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 92/32/ΕΟΚ [7].»

5. Η διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 29 της οδηγίας 67/548, όπως έχει τροποποιηθεί, ακολουθεί το σύστημα που καταρτίζει η απόφαση 87/373/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 1987, για τον τρόπο ασκήσεως των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή [8]. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή, το άρθρο 29 ορίζει ότι η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή η οποία απαρτίζεται από εκπροσώπους των κρατών μελών και προεδρεύεται από τον εκπρόσωπο της Επιτροπής. Η Επιτροπή υποβάλλει στην επιτροπή σχέδιο ληπτέων μέτρων και αποφασίζει τα προτεινόμενα μέτρα αν ανταποκρίνονται στη γνώμη της επιτροπής. Όταν τα προτεινόμενα μέτρα δεν ανταποκρίνονται στη γνώμη της επιτροπής, ή αν δεν έχει διατυπωθεί γνώμη, η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο πρόταση επί της οποίας το Συμβούλιο αποφαίνεται με ειδική πλειοψηφία.

6. Η οδηγία 76/769 τροποποιήθηκε επανειλημμένα. Στο παράρτημα I προστέθηκαν ορισμένες επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα [9], και προβλέφθηκαν πρόσθετοι περιορισμοί για τη χρήση των ουσιών και των παρασκευασμάτων που καλύπτει το παράρτημα αυτό [10].

7. Με την οδηγία 91/338/ΕΟΚ [11], ο κοινοτικός νομοθέτης περιέλαβε το κάδμιο στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 76/769 προσθέτοντας ένα νέο σημείο 24 στο παράρτημα I. Το σημείο 24 απαγορεύει, για ορισμένα προϊόντα που απαριθμεί, τη χρήση καδμίου για τη χρώση των τελικών προϊόντων (σημείο 1), για τη σταθεροποίηση των τελικών προϊόντων που παρασκευάζονται με βάση πολυμερή και συμπολυμερή του χλωριούχου βινιλίου (PVC, σημείο 2) και για την επιφανειακή επεξεργασία (επικαδμίωση) προϊόντων ή μεταλλικών συστατικών (σημείο 3). Στο σημείο 2.1 του σημείου 24, απαγορεύεται η χρήση καδμίου, π.χ., ως σταθεροποιητικής ουσίας στα είδη γραφείου και στα σχολικά είδη που παρασκευάζονται με βάση το PVC.

5 — Οδηγία του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για την τροποποίηση της οδηγίας 76/769 (ΕΕ L 398, σ. 24).

6 — Οδηγία του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1967, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων περί ταξινομήσεως, συσκευασίας και επισημάνσεως των επικινδύνων ουσιών (ΕΕ ειδ. έκδ. 13/001, σ. 34).

7 — Οδηγία του Συμβουλίου, της 30ής Ιουλίου 1992, για την έβδομη τροποποίηση της οδηγίας 67/548 (ΕΕ L 154, σ. 1).

8 — ΕΕ L 197, σ. 33.

9 — Βλ., παραδείγματος χάριν, την οδηγία 89/677/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για την όγδοη τροποποίηση της οδηγίας 76/769 (ΕΕ L 398, σ. 19).

10 — Βλ., παραδείγματος χάριν, την οδηγία 97/64/ΕΚ της Επιτροπής, της 10ης Νοεμβρίου 1997, σχετικά με την τέταρτη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο του παραρτήματος I της οδηγίας 76/769 (ΕΕ L 315, σ. 13).

11 — Οδηγία του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 1991, για τη δέκατη τροποποίηση της οδηγίας 76/769 (ΕΕ L 186, σ. 59).

8. Το άρθρο 2 της οδηγίας 91/338 ορίζει:

«Λόγω της εξέλιξης των γνώσεων και των τεχνικών στον τομέα των υποκαταστάτων που είναι λιγότερο επικίνδυνα από το κάδμιο και τις ενώσεις του, η Επιτροπή, σε συνεννόηση με τα κράτη μέλη, επανεκτιμά την κατάσταση για πρώτη φορά μέσα σε τρία έτη από την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 και στη συνέχεια κατά τακτά διαστήματα, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 2α της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ.»

9. Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 91/338, τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την οδηγία το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1992.

10. Η Δημοκρατία της Αυστρίας και το Βασίλειο της Σουηδίας έγιναν μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 1η Ιανουαρίου 1995. Η Πράξη Προσχωρήσεως [12] θέσπισε μεταβατικά μέτρα σχετικά με την κυκλοφορία στην αγορά και τη χρήση του καδμίου στα κράτη αυτά. Το άρθρο 69, παράγραφος 1, ορίζει ότι, για περίοδο τεσσάρων ετών από την ημερομηνία προσχωρήσεως, οι διατάξεις στις οποίες αναφέρεται το παράρτημα VIII δεν εφαρμόζονται στη Δημοκρατία της Αυστρίας, σύμφωνα με το εν λόγω παράρτημα και με την επιφύλαξη των όρων που καθορίζει. Το άρθρο 112, παράγραφος 1, παρέχει στο Βασίλειο της Σουηδίας, με πανομοιότυπη διατύπωση, παρέκκλιση από τους κανόνες του παραρτήματος XII της πράξεως.

11. Το παράρτημα VIII της Πράξης Προσχωρήσεως — που εφαρμόζεται στη Δημοκρατία της Αυστρίας — μνημονεύει το σημείο 2.1. του παραρτήματος της οδηγίας 91/338, σχετικά με τη χρήση του καδμίου ως σταθεροποιητικής ουσίας στα προϊόντα που κατασκευάζονται με βάση το PVC, που παρενέβαλε το σημείο 2.1 του σημείου 24 του παραρτήματος I της οδηγίας 76/769.

12. Το παράρτημα XII της Πράξης Προσχωρήσεως — που εφαρμόζεται στη Σουηδία — μνημονεύει την οδηγία 91/338 και ορίζει ότι «η Σουηδία μπορεί, πάντως, να διατηρήσει κατά τη μεταβατική περίοδο, όσον αφορά τα προϊόντα πορσελάνης και τα κεραμικά, περιλαμβανομένων και των κεραμικών πλακακιών, την ελεύθερη κυκλοφορία που προβλέπει ο ισχύων "κανονισμός" της σχετικά με τις εξαιρέσεις από την απαγόρευση χρησιμοποιήσεως καδμίου για την επεξεργασία επιφανειών ή ως σταθεροποιητικής ή χρωστικής ουσίας».

13. Τα άρθρα 69, παράγραφος 2, και 112, παράγραφος 2, της Πράξης Προσχωρήσεως

12 — Πράξη περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας και περί προσαρμογών των συνθηκών στις οποίες στηρίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 1994, C 241, σ. 21), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 95/1/ΕΚ, Ευρατόμ, ΕΚΑΧ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 1ης Ιανουαρίου 1995, περί προσαρμογής των πράξεων σχετικά με την προσχώρηση νέων κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ L 1, σ. 1).

ορίζουν σχετικά με τη Δημοκρατία της Αυστρίας και το Βασίλειο της Σουηδίας:

«Οι διατάξεις στις οποίες αναφέρεται η παράγραφος 1 επανεξετάζονται κατά την περίοδο αυτή σύμφωνα με τις κοινοτικές διαδικασίες.

Με την επιφύλαξη του αποτελέσματος της επανεξέτασης αυτής κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου της παραγράφου 1, το κοινοτικό κεκτημένο θα έχει εφαρμογή στα νέα κράτη μέλη υπό τους ίδιους όρους όπως και στα τωρινά κράτη μέλη.»

14. Στις 26 Μαΐου 1999, η Επιτροπή εξέδωσε την οδηγία 1999/51 [13]. Η οδηγία 1999/51 εκδόθηκε βάσει του άρθρου 2α της οδηγίας 76/769 [14] σύμφωνα με τη διαδικασία της επιτροπής του άρθρου 29 της οδηγίας 67/548 όπως έχει τροποποιηθεί.

15. Η πρώτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 1999/51 αναφέρει ότι «εκτιμώντας ότι με βάση τις Πράξεις Προσχωρήσεως [...] και ιδίως τα άρθρα 69 [...] και 112, προβλέπεται ότι ορισμένες διατάξεις του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ δεν έχουν εφαρμογή για την Αυστρία, τη Σουηδία και τη Φινλανδία επί τέσσερα έτη αρχής γενομένης από 1ης Ιανουαρίου 1995 και ότι επανεξετάζονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στη Συνθήκη ΕΚ».

16. Η πέμπτη αιτιολογική σκέψη αναφέρει ότι «εκτιμώντας ότι με το από 25 Ιανουαρίου 1988 ψήφισμα του Συμβουλίου [15] γίνεται έκκληση για μια συνολική στρατηγική καταπολέμησης της ρύπανσης του περιβάλλοντος από το κάδμιο, με τη βοήθεια μέτρων που θα περιορίζουν τη χρήση του και θα ενθαρρύνουν την ανάπτυξη υποκαταστάτων· ότι πραγματοποιείται εκτίμηση των κινδύνων που συνεπάγεται το κάδμιο, δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 793/93 του Συβμουλίου [16], και ότι με βάση τα αποτελέσματα της εκτίμησης αυτής, η Επιτροπή θα επανεξετάσει τους σχετικούς με το κάδμιο περιορισμούς· ότι η Σουηδία και η Αυστρία μπορούν να διατηρήσουν προσωρινά τα μεγαλύτερης εμβέλειας περιοριστικά μέτρα που εφαρμόζουν».

17. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις αυτές, το σημείο 3 του παραρτήματος της οδηγίας 1999/51 — η διάταξη της οποίας το Βασίλειο των Κάτω Χωρών ζητεί την ακύρωση — πρόσθεσε την ακόλουθη παράγραφο στο σημείο 24 του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769:

«Η Αυστρία και η Σουηδία που εφαρμόζουν ήδη περιοριστικά μέτρα για το κάδμιο,

13 — Όπ.π. υποσημείωση 2.

14 — Όπ.π., υποσημείωση 4.

15 — ΕΕ C 30, σ. 1.

16 — Κανονισμός της 23ης Μαρτίου 1993, για την αξιολόγηση και τον έλεγχο των κινδύνων από τις υπάρχουσες ουσίες (ΕΕ L 84, σ. 1).

μεγαλύτερης εμβέλειας εκείνων που προβλέπονται στις παραγράφους 1, 2 και 3, μπορούν να εξακολουθήσουν να τα εφαρμόζουν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2002. Πριν από την ημερομηνία αυτή, η Επιτροπή θα επανεξετάσει τις διατάξεις του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ, που αφορούν το κάδμιο, με βάση τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων όσον αφορά το κάδμιο, καθώς και την εξέλιξη των γνώσεων και των τεχνικών στον τομέα των υποκαταστάτων του καδμίου.»

18. Όπως είναι διατυπωμένο, το νέο σημείο 4 δεν τροποποίησε ουσιαστικά τους κανόνες που διέπουν τη χρήση καδμίου του σημείου 24, 1 έως 3, του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769. Έχει ως αποτέλεσμα ότι παρατείνει μέχρι τέλους του 2002 — την ισχύ των παρεκκλίσεων που χορηγήθηκαν στη Δημοκρατία της Αυστρίας και στο Βασίλειο της Σουηδίας με την Πράξη Προσχωρήσεως, και επιτρέπει δηλαδή σ' αυτά τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να εφαρμόζουν περιορισμούς της χρήσεως καδμίου αυστηρότερους από τους προβλεπόμενους στο σημείο 24, 1 έως 3.

19. Δυνάμει του άρθρου 3, η οδηγία 1999/51 τέθηκε σε ισχύ στις 25 Ιουνίου 1999.

Πραγματικά περιστατικά και νομικό πλαίσιο

20. Πριν εξετάσω τις αιτιάσεις και τα επιχειρήματα που προβάλλονται στην υπό κρίση υπόθεση, θεωρώ χρήσιμο να εκθέσω με λίγα λόγια τις περιστάσεις που οδήγησαν στην έκδοση της οδηγίας 1999/51.

21. Υπενθυμίζω ότι η Πράξη Προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας και του Βασιλείου της Σουηδίας αναγνώρισε υπέρ των κρατών αυτών πενταετούς ισχύος παρεκκλίσεις από τις κοινοτικές διατάξεις που διέπουν τη χρήση και την κυκλοφορία καδμίου της οδηγίας 76/769. Λαμβάνοντας υπόψη τις παρεκκλίσεις αυτές, η Επιτροπή αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 2 της οδηγίας 91/338 [17], να εκτιμήσει αν η χρήση και η κυκλοφορία στην αγορά της ουσίας αυτής θα έπρεπε να περιοριστεί περισσότερο από το μέτρο που προβλέπει το σημείο 24 του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769 και να αρχίσει το έργο της καταρτίσεως αναλυτικών προτάσεων τροποποιήσεως των διατάξεων αυτών.

22. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή χαρακτήρισε το κάδμιο, βάσει του κανονισμού 793/93 [18], ως «ουσία προτεραιότητας που απαιτεί άμεση μέριμνα» το 1997 [19], και ανέθεσε στο Βασίλειο του Βελγίου να προβεί σε αξιολόγηση των κινδύνων που προκαλεί η χρήση του. Σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκομίστηκαν στο Δικαστήριο, η αξιολόγηση αυτή δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί. Τον Σεπτέμβριο του 1998 μια εταιρία συμβούλων κατήρτισε κατόπιν παραγγελίας της Επιτροπής έκθεση όσον αφορά τους κινδύνους που προκαλεί η χρήση καδμίου (στο εξής: έκθεση Atkins). Οι διάδικοι συμφωνούν ως προς το γεγονός ότι η έκθεση επιβεβαιώνει την άποψη ότι η χρήση καδμίου πρέπει να

17 — Προπαρατεθείσα στην παράγραφο 8.

18 — Προαναφερθείσα στην υποσημείωση 16.

19 — Κανονισμός ΕΚ 143/97 της Επιτροπής, της 27ης Ιανουαρίου 1997, για τον τρίτο κατάλογο ουσιών προτεραιότητας, σύμφωνα με τον κανονισμό 793/93 (ΕΕ L 25, σ. 13).

περιοριστεί περισσότερο από το μέτρο που προβλέπει η οδηγία 76/769. Προκύπτει όμως επίσης ότι συμφωνούν και ως προς το γεγονός ότι η έκθεση δεν ήταν κατάλληλη να χρησιμεύσει ως βάση για νέα κοινοτικά μέτρα στον τομέα αυτό καθόσον το πεδίο εφαρμογής της ήταν πολύ περιορισμένο και τα αποτελέσματα που παρουσιάστηκαν δεν ήταν επαρκώς οριστικά και πλήρη. Επί πλέον η επιστημονική επιτροπή για την τοξικότητα, την οικοτοξικότητα και το περιβάλλον, που συμβουλεύει την Επιτροπή στο πλαίσιο αυτό, δεν διατύπωσε τελική γνώμη ως προς τα συμπεράσματα που συνάγονται από την έκθεση.

23. Το 1998, η Επιτροπή παρουσίασε στην ομάδα εργασίας για τους περιορισμούς της κυκλοφορίας στην αγορά και της χρήσης ορισμένων επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων (στο εξής: ομάδα εργασίας) δύο σχέδια προτάσεων για την τροποποίηση του σημείου 24 του παραρτήματος Ι τς οδηγίας 76/769[20]. Αυτά τα σχέδια προτάσεων πρόβλεπαν ειδικότερα την επιβολή νέων περιορισμών στη χρήση καδμίου ως χρωστικής ουσίας σε ορισμένα προϊόντα όπως το πολυαμύδιο. Θεωρώντας πάντως ότι τα αποτελέσματα της διεξαγόμενης αξιολόγησης των κινδύνων δεν ήταν αρκούντως πλήρη, η Επιτροπή δεν υιοθέτησε τα εν λόγω σχέδια προτάσεων. Αντ' αυτού υπέβαλε στην ομάδα εργασίας ένα τρίτο σχέδιο προτάσεως[21]. Αυτό το νέο σχέδιο προτάσεως δεν πρόβλεπε κανένα νέο περιορισμό της χρήσης καδμίου αλλά την παράταση μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2002 της παρέκκλισης που χορηγήθηκε στην Δημοκρατία της Αυστρίας και στο Βασίλειο της Σουηδίας με την Πράξη Προσχωρήσεως. Αυτό το σχέδιο προτάσεως υπεβλήθη στην επιτροπή προκειμένου να διατυπώσει γνώμη κατά το άρθρο 29 της οδηγίας 67/548 όπως έχει τροποποιηθεί, με ορισμένες τροποποιήσεις κατόπιν των αντιρρήσεων που διατύπωσε το Βασίλειο των Κάτω Χωρών. Ενώ οι εκπρόσωποι του Βασιλείου του Βελγίου, του Βασιλείου της Δανίας και του Βασιλείου των Κάτω Χωρών ψήφισαν κατά, η πλειονότητα των μελών της Επιτροπής ψήφισε υπέρ της προτάσεως. Βάσει του άρθρου 29 της οδηγίας 67/548, η Επιτροπή υιοθέτησε την πρόταση ως οδηγία 1999/51.

20 — Συνημμένα στο δικόγραφο της προσφυγής.

21 — Όπ.π.

Η προσφυγή ακυρώσεως

24. Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών αμφισβητεί το κύρος του σημείου 3 του παραρτήματος της οδηγίας 1999/51 που πρόσθεσε το σημείο 4 στο σημείο 24 του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφυγή είναι απορριπτέα. Το Βασίλειο της Σουηδίας παρενέβη υπέρ της Επιτροπής. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και η Επιτροπή ανέπτυξαν προφορικές παρατηρήσεις.

25. Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών προβάλλει τέσσερις λόγους ακυρώσεως. Οι λόγοι αυτοί εμφανίζονται ως εξής στην προσφυγή. Πρώτον, η Επιτροπή υπερέβη τις εξουσίες

της θεσπίζοντας τη διάταξη αυτή βάσει του άρθρου 2α της οδηγίας 76/769. Δεύτερον, η προσβαλλομένη διάταξη αντιβαίνει στις ουσιαστικές διατάξεις της οδηγίας 76/769 διότι υπονοεί ότι το σημείο 24 του παραρτήματος Ι της οδηγίας περιλαμβάνει πλήρη εναρμόνιση των πιθανών χρήσεων καδμίου. Τρίτον, συνιστά παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου. Τέταρτον, δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση αιτιολογήσεως κατά παράβαση του άρθρου 253 ΕΚ.

26. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Ολλανδική Κυβέρνηση αναφέρθηκε ιδιαίτερα στον δεύτερο λόγο. Ωστόσο, όπως αναγνώρισε κατά τη συζήτηση η ίδια η Ολλανδική Κυβέρνηση, ενδείκνυται να εξετάσει στο Δικαστήριο τους λόγους ακυρώσεως κατά τη σειρά με την οποία αναπτύσσονται στην προσφυγή.

Πρώτος λόγος ακυρώσεως: μη ορθή νομική βάση

27. Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών αναπτύσσει δύο κύρια επιχειρήματα στο πλαίσιο του ισχυρισμού ότι η Επιτροπή υπερέβη τις εξουσίες της με τη θέσπιση της επίδικης διάταξης. Πρώτον, υποστηρίζει ότι η προσβαλλομένη διάταξη δεν μπορεί να θεωρηθεί ως τροποποίηση του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769, αναγκαία για την προσαρμογή του παραρτήματος στην τεχνική πρόοδο κατά την έννοια του άρθρου 2α της οδηγίας. Δεύτερον, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών υποστηρίζει ότι η προσβαλλομένη διάταξη άπτεται σημαντικών πτυχών της ρυθμίσεως που διέπει τη χρήση καδμίου. Κατά την άποψή της υπερβαίνει το μέτρο που μπορεί να ληφθεί βάσει μιας διάταξης — όπως το άρθρο 2α — που αναθέτει στην Επιτροπή την εξουσία να καθορίζει κανόνες σε συνεργασία με μια επιτροπή, κατά τη διαδικασία του άρθρου 29 της οδηγίας 67/548, όπως έχει τροποποιηθεί. Για τους προαναφερθέντες λόγους, η προσβαλλομένη διάταξη έπρεπε να θεσπιστεί από τον κοινοτικό νομοθέτη βάσει του άρθρου 95 ΕΚ.

Το πρώτο επιχείρημα

28. Η Ολλανδική Κυβέρνηση παρατηρεί ότι βάσει του άρθρου 2α η Επιτροπή έχει την αρμοδιότητα να θεσπίζει τις τροποποιήσεις που είναι αναγκαίες για την προσαρμογή του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769 στην τεχνική πρόοδο όσον αφορά τις ουσίες και τα παρασκευάσματα που ήδη καλύπτονται από το παράρτημα, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 29 της οδηγίας 67/548. Κατά την εν λόγω κυβέρνηση, ο κύριος στόχος της διάταξης αυτής είναι να δώσει τη δυνατότητα στις κοινοτικές αρχές να αντιδράσουν αμέσως σε περίπτωση που διαπιστώνεται βλάβη στους ανθρώπους ή στο περιβάλλον, ιδίως όταν εμφανίζονται περιπτώσεις που έχουν βαριές συνέπειες για την υγεία των προσώπων με την επιβολή περιορισμών στην γενόμενη χρήση επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων. Ωστόσο, στην περίπτωση του καδμίου, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το άρθρο 2α πρέπει να

ερμηνευθεί με γνώμονα την οδηγία 91/338. Από το άρθρο 2[22] και από την τρίτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας[23] προκύπτει ότι οι τροποποιήσεις ενόψει προσαρμογής του παραρτήματος Ι στην τεχνική πρόοδο κατά την έννοια του άρθρου 2α πρέπει να νοούνται ως τροποποιήσεις που είναι αναγκαίες ειδικότερα λόγω της εξέλιξης των γνώσεων και των τεχνικών στον τομέα των υποκαταστάτων καδμίου.

29. Κατά την Ολλανδική Κυβέρνηση, εξ αυτού προκύπτει ότι η προσβαλλομένη διάταξη δεν μπορεί να θεωρηθεί ως τροποποίηση αναγκαία για την προσαρμογή του σημείου 24 του παραρτήματος Ι στην τεχνική πρόοδο, κατά την έννοια του άρθρου 2α. Αφενός, η προσβαλλομένη διάταξη δεν στηρίζεται στην πρόοδο των γνώσεων και των τεχνικών στον τομέα των υποκαταστάτων καδμίου διότι, όπως προκύπτει σαφώς από την πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 1999/51[24], η αξιολόγηση του κινδύνου για το περιβάλλον και την υγεία των προσώπων που προκαλεί το κάδμιο δεν έχει ολοκληρωθεί όταν η Επιτροπή θέσπισε την προσβαλλομένη διάταξη. Αφετέρου, η πρόοδος των γνώσεων και των τεχνικών στον τομέα των υποκαταστάτων καδμίου πρέπει εξ ορισμού να επηρεάσει κατά τον ίδιο τρόπο όλα τα κράτη μέλη. Παρ' όλ' αυτά η προσβαλλομένη διάταξη δημιούργησε ειδικό καθεστώς για τη Δημοκρατία της Αυστρίας και το Βασίλειο της Σουηδίας.

30. Επί πλέον η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η προσβαλλομένη διάταξη στην ουσία σκοπεί να προλάβει τις πρακτικές δυσχέρειες που θα σημειώνονταν στην Αυστρία και στη Σουηδία αν οι χώρες αυτές αναγκάζονταν, μετά την παύση ισχύος των παρεκκλίσεων που προβλέπουν τα άρθρα 69 και 112 της Πράξεως Προσχωρήσεως, να τροποποιήσουν τη νομοθεσία τους λίγο πριν την επιβολή νέων κοινοτικών περιορισμών της χρήσεως καδμίου. Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσβαλλομένη διάταξη πρέπει να θεωρηθεί ως τροποποίηση του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769 που προτρέχει μιας μέλλουσας προσαρμογής του παραρτήματος στην τεχνική πρόοδο κατά την έννοια του άρθρου 2α.

31. Τέλος, η Ολλανδική Κυβέρνηση παρατηρεί ότι η νομοθεσία ορισμένων κρατών μελών περιλαμβανομένου και του Βασιλείου των Κάτω Χωρών επιβάλλει αυστηρότερους περιορισμούς στη χρήση καδμίου από αυτούς που προβλέπει το σημείο 24 του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769. Τα κράτη αυτά βρίσκονται σε κατάσταση παρόμοια με την κατάσταση της Δημοκρατίας της Αυστρίας και του Βασιλείου της Σουηδίας και η Επιτροπή όφειλε εν πάση περιπτώσει να χορηγήσει παρεκκλίσεις και σε αυτά τα κράτη μέλη.

32. Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα αυτά.

33. Κατά την άποψή της, το άρθρο 2α της δίνει την εξουσία να επιφέρει, κατά τη διαδικασία της επιτροπής, μικρής εκτάσεως τροποποιήσεις του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769. Αντίθετα με όσα υποστηρίζει η Ολλανδική Κυβέρνηση, δεν απαγορεύεται

22 — Βλ., παράγραφο 8, ανωτέρω.

23 — Αυτή η αιτιολογική σκέψη είναι ακόλουθη: «εκτιμώντας ότι οι γνώσεις και οι τεχνικές στον τομέα των υποκαταστάτων εξελίσσονται και ότι θα πρέπει συνεπώς να επανεκτιμάται η κατάσταση συστηματικά βάσει των αποτελεσμάτων των επιστημονικών και τεχνικών μελετών που προβλέπει (το ψήφισμα του Συμβουλίου της 25ης Ιανουαρίου 1988, ΕΕ C 30, σ. 1)».

24 — Προπαρατεθείσα στην παράγραφο 16.

στην Επιτροπή να ασκήσει την εξουσία αυτή αν δεν υπάρχουν οριστικές και πλήρεις επιστημονικές μελέτες σχετικά με τον κίνδυνο που προκαλεί το κάδμιο και τη δυνατότητα χρησιμοποιήσεως υποκαταστάτων. Θεσπίζοντας την προσβαλλομένη διάταξη, η Επιτροπή έλαβε υπόψη τα προκαταρκτικά αποτελέσματα της διεξαγόμενης αξιολόγησης των κινδύνων του καδμίου, που δείχνουν ότι είναι ανάγκη να περιορισθεί περισσότερο η χρήση του και το γεγονός ότι επρόκειτο να κατατεθεί προσεχώς σχετική νομοθετική πρόταση. Συνεπώς δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι η προσβαλλομένη διάταξη δεν «στηρίζεται στην πρόοδο των γνώσεων και των τεχνικών» και δηλαδή δεν αποτελεί προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο κατά την έννοια του άρθρου 2α.

34. Η Επιτροπή υποστηρίζει επί πλέον ότι αν δεν θέσπιζε την επίδικη διάταξη θα προσέβαλε τις εύλογες προσδοκίες της Δημοκρατίας της Αυστρίας και του Βασιλείου της Σουηδίας και τις αρχές της καλής διαχείρισης: στην περίπτωση αυτή, τα κράτη μέλη θα αναγκάζονταν — λόγω της παύσεως ισχύος του μεταβατικού καθεστώτος που πρόβλεψε η πράξη προσχωρήσεως της 31ης Δεκεμβρίου 1998 — να καταργήσουν τους περιορισμούς που προβλέπει η νομοθεσία τους καίτοι θα επιβάλλονταν πιθανότατα προσεχώς παρόμοιοι περιορισμοί σε κοινοτικό επίπεδο. Υπό τις συνθήκες αυτές δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή το γεγονός ότι θέσπισε την προσβαλλομένη διάταξη κατά την ελαστική διαδικασία του άρθρου 2α.

35. Η Επιτροπή υποστηρίζει επίσης ότι υπό τις ιδιαίτερες περιστάσεις ήταν δικαιολογημένο ένα ειδικό καθεστώς για τη Δημοκρατία της Αυστρίας και το Βασίλειο της Σουηδίας αντίστοιχο αυτού που πρόβλεψαν τα μεταβατικά μέτρα της Πράξης Προσχωρήσεως. Το καθεστώς αυτό απλώς αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας και το Βασίλειο της Σουηδίας προηγούνται στον τομέα της πρόληψης των κινδύνων για την υγεία που προκαλεί το κάδμιο και ότι οι περιοριστικοί κανόνες που διέπουν τη χρήση καδμίου της νομοθεσίας των κρατών αυτών θα υιοθετηθούν κατά πάσα πιθανότητα σε κοινοτικό επίπεδο στο εγγύς μέλλον [25].

36. Η Σουηδική Κυβέρνηση αναπτύσσει επιχειρήματα κατά τα ουσιώδη παρόμοια με τα επιχειρήματα της Επιτροπής.

37. Όπως προκύπτει σαφώς από τα προβαλλόμενα επιχειρήματα, το κύριο ερώτημα είναι αν μια διάταξη που παρέχει σε ορισμένα κράτη μέλη εξαίρεση από τις διατάξεις του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769 και επιτρέπει στα κράτη αυτά να διατηρήσουν σε ισχύ αυστηρότερους κανόνες όσον αφορά τη χρήση και την κυκλοφορία στην αγορά ουσιών που καλύπτονται από το παράρτημα, μπορεί να θεωρηθεί ως τροποποίηση αναγκαία για την προσαρμογή του παραρτήματος στην τεχνική προόδου, κατά την έννοια του άρθρου 2α.

25 — Η Επιτροπή παραπέμπει «στην Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο — Η φήτρα της αναθεώρησης — τα πρότυπα στον τομέα του περιβάλλοντος και της υγείας τέσσερα χρόνια μετά την προσχώρηση της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση», COM/98/0745 τελικό, όπου αναφέρεται (στη σ. 13): σκοπός είναι «να εκδοθεί μια οδηγία της Επιτροπής που θα προβλέπει νέους περιορισμούς στον τομέα της εμπορίας και της χρήσης καδμίου. Και κατ' αυτόν τον τρόπο να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που εγείρουν τα νέα κράτη μέλη».

38. Η ερμηνεία του άρθρου 2α βάσει της διατύπωσής του και του αντικειμένου του καταλήγει αναπόφευκτα, κατά την άποψή μου, σε αρνητική απάντηση.

39. Πρώτον, υπενθυμίζω ότι το άρθρο 2α παρέχει στην Επιτροπή την εξουσία να θεσπίσει «τις τροποποιήσεις που είναι αναγκαίες για την προσαρμογή (του παραρτήματος Ι) στην τεχνική πρόοδο». Είναι νομίζω σαφές ότι μια διάταξη δεν μπορεί να θεωρηθεί ως προσαρμογή του παραρτήματος Ι στην τεχνική πρόοοδο εκτός αν επιφέρει ουσιαστική τροποποίηση των κανόνων που διέπουν τη χρήση και την κυκλοφορία στην αγορά καδμίου των σημείων 1 έως 3 του σημείου 24 του παραρτήματος Ι. Η προσβαλλομένη διάταξη όμως δεν μεταβάλλει καθόλου τους ουσιαστικούς κανόνες που περιορίζουν τη χρήση και την κυκλοφορία στην αγορά καδμίου, όπως προβλέπονται στα σημεία 1 έως 3 του σημείου 24 του παραρτήματος Ι. Για τον λόγο αυτόν και μόνο δεν μπορεί να γίνει δεκτός ο ισχυρισμός της Επιτροπής ότι η προσβαλλομένη διάταξη εμπίπτει στις εξουσίες που έχει βάσει του άρθρου 2α.

40. Δεύτερον, η προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο πρέπει να ερμηνευθεί, όπως επισημαίνει η Ολλανδική Κυβέρνηση, με γνώμονα τον στόχο του άρθρου 2α που προστέθηκε με την οδηγία 89/678. Η πρώτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας αυτής αναφέρει ότι:

«εκτιμώντας ότι ο πληθυσμός και το περιβάλλον συνεχώς εκτίθενται σε νέους κινδύνους που προκαλεί η χρήση χημικών· ότι, όταν διαπιστώνονται ζημίες και, κυρίως, όταν παρουσιάζονται περιπτώσεις που έχουν σοβαρές συνέπειες για την υγεία των ατόμων, είναι απαραίτητη μια άμεση παρέμβαση για να απαγορευθούν ή να περιοριστούν, σε κοινοτικό επίπεδο, η διάθεση στην αγορά και η χρησιμοποίηση ορισμένων επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων».

41. Η τρίτη αιτιολογική σκέψη αναφέρει ότι:

«η πρόοδος της τεχνικής απαιτεί γρήγορη προσαρμογή των διατάξεων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ».

42. Βάσει των εκτιμήσεων αυτών είναι σαφές ότι το κύριο αντικείμενο του άρθρου 2α είναι να δώσει τη δυνατότητα στις κοινοτικές αρχές να προσαρμόσουν το παράρτημα Ι, περιορίζοντας τη διάθεση στην αγορά ή τη χρησιμοποίηση ορισμένων επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων στο κοινοτικό επίπεδο και, με τη διαδικασία της επιτροπής, να το πράξουν ευκολότερα και ταχύτερα παρά αν οι περιορισμοί αυτοί έπρεπε να επιβληθούν βάσει του άρθρου 95 ΕΚ. Ωστόσο, η προσβαλλομένη διάταξη δεν περιέχει κανένα νέο περιορισμό της διάθεσης στην αγορά ή της χρήσης καδμίου στο κοινοτικό επίπεδο. Αντιθέτως παρέχει στη Δημοκρατία της Αυστρίας και στο Βασίλειο της Σουηδίας παρέκκλιση που τους δίνει τη δυνατότητα να διατηρήσουν, στο εθνικό

επίπεδο, τους ήδη ισχύοντες περιορισμούς της διάθεσης στην αγορά και της χρήσης καδμίου. Και για τον λόγο αυτό, δεν μπορούν να γίνουν δεκτά τα επιχειρήματα που προβάλλει εν προκειμένω η Επιτροπή.

43. Κατά την Ολλανδική Κυβέρνηση, η προσβαλλομένη διάταξη είναι επί πλέον παράνομη διότι δεν στηρίζεται στην τεχνική πρόοδο στον τομέα των υποκαταστάτων καδμίου.

44. Έχω τη γνώμη ότι το επιχείρημα αυτό στηρίζεται σε ερμηνεία ανεπίτρεπτα συσταλτική του άρθρου 2α. Το προοίμιο της οδηγίας 89/678 αναφέρεται σε περιπτώσεις στις οποίες «διαπιστώνονται ζημίες» (πρώτη αιτιολογική σκέψη) και στις οποίες σημειώθηκε «πρόοδος της τεχνικής» (τρίτη αιτιολογική σκέψη). Φαίνεται συνεπώς ότι ο κοινοτικός νομοθέτης δεν είχε την πρόθεση να δώσει στην Επιτροπή την εξουσία να ενεργεί βάσει του άρθρου 2α μόνο στις περιπτώσεις που η γνώση στον τομέα των υποκαταστάτων έχουν προοδεύσει τόσο ώστε παρίστανται δικαιολογημένοι οι νέοι περιορισμοί στη χρήση επικινδύνων ουσιών αλλά και στην περίπτωση που οι επιστημονικές έρευνες αποκαλύπτουν ότι οι ουσίες του παραρτήματος I αντιπροσωπεύουν μεγαλύτερο κίνδυνο για το περιβάλλον και για τη δημόσια υγεία απ' ό,τι είχε εκτιμηθεί προηγουμένως και που απαιτούνται συνεπώς νέοι περιορισμοί.

45. Ωστόσο, πρέπει να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να ασκήσει τις εκ του άρθρου 2α εξουσίες της παρά μόνο αν τα λαμβανόμενα μέτρα στηρίζονται σε επιστημονική βάση — είτε στον τομέα των υποκαταστάτων είτε σε έρευνες που δείχνουν ότι ορισμένες ουσίες που εμπίπτουν στο παράρτημα I εμφανίζουν νέους κινδύνους για την υγεία ή για το περιβάλλον. Όπως αναφέρει η ίδια η Επιτροπή με τις γραπτές παρατηρήσεις της, κατά κανόνα δεν λαμβάνονται και δεν μπορούν να ληφθούν μέτρα βάσει του άρθρου 2α αν δεν υπάρχουν οριστικά και πλήρη επιστημονικά πορίσματα. Μπορούμε ίσως — και σ' αυτό το σημείο δεν συμμερίζομαι την άποψη της Ολλανδικής Κυβέρνησης — να φανταστούμε περιστάσεις όπου θα ήταν ενδεδειγμένη η λήψη μέτρων από την Επιτροπή ακόμη και αν δεν υπήρχαν οριστικά επιστημονικά πορίσματα. Το κύριο αντικείμενο του άρθρου 2α, δηλαδή η προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας από τους κινδύνους που αντιπροσωπεύουν οι επικίνδυνες ουσίες και παρασκευάσματα θα μπορούσε να απειληθεί αν απαγορευόταν αυστηρά στην Επιτροπή να ενεργήσει, λόγου χάρη, όταν τα επιστημονικά πορίσματα αποκαλύπτουν στενή σχέση μεταξύ μιας τρέχουσας μορφής καρκίνου και της χρήσης καδμίου σε ορισμένα προϊόντα. Ωστόσο η εξουσία της Επιτροπής να ενεργεί βάσει προκαταρκτικών πορισμάτων δεν μπορεί να είναι απεριόριστη. Νομίζω ότι μια τέτοια δράση δικαιολογείται οσάκις τα προκαταρκτικά αποτελέσματα αποδεικνύουν ότι υπάρχει επιτακτική ανάγκη άμεσης δράσης στο κοινοτικό επίπεδο.

46. Στην υπό κρίση υπόθεση δεν αμφισβητείται ότι η προσβαλλομένη διάταξη δεν στηρίχθηκε σε οριστικά και πλήρη επιστημονικά πορίσματα. Όταν εκδόθηκε η οδηγία 1999/51, οι βελγικές αρχές δεν είχαν

ολοκληρώσει την αξιολόγηση των κινδύνων που είχαν αναλάβει βάσει του κανονισμού 143/97 [26] και η επιστημονική επιτροπή για την τοξικότητα, την οικοτοξικότητα και το περιβάλλον δεν είχε διατυπώσει οριστική γνώμη επί του θέματος αυτού [27]. Επί πλέον, τίποτα δεν δείχνει ότι τα προκαταρτκτικά αποτελέσματα στα οποία στηρίχθηκε η Επιτροπή — περιλαμβανομένης και της εκθέσεως Atkins [28] — απεκάλυψαν ότι υπάρχει επιτακτική ανάγκη άμεσης δράσης σε κοινοτική κλίμακα. Όπως δήλωσε η ίδια η Επιτροπή στο Δικαστήριο, θεωρούσε πάντα ότι δεν μπορούν να επιβληθούν νέοι κοινοτικοί περιορισμοί της χρήσεως και της διάθεσης στην αγορά καδμίου πριν οι βελγικές αρχές ολοκληρώσουν την αξιολόγηση των κινδύνων που τους είχε ανατεθεί.

47. Για τους λόγους αυτούς νομίζω ότι η προσβαλλομένη διάταξη δεν μπορεί να θεωρηθεί ως προσαρμογή του παραρτήματος Ι στην τεχνική πρόοδο κατά την έννοια του άρθρου 2α της οδηγίας 76/769.

48. Την άποψή μου αυτή επιρρωννύει το γεγονός ότι στο τρίτο σχέδιο οδηγίας 1999/51, η Επιτροπή επισήμανε ότι [29]: «η ΓΔ ΙΙΙ φρονεί ότι [...] δεν υπάρχει προς το παρόν βάση για την προσαρμογή των διατάξεων περί καδμίου στην τεχνική πρόοδο. Το νέο σχέδιο [πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769] δεν προτείνει συνεπώς καμιά τροποποίηση εκτός της παρατάσεως των παρεκκλίσεων που χορηγήθηκαν στο Βασίλειο της Σουηδίας και στη Δημοκρατία της Αυστρίας για το κάδμιο». Καίτοι η δήλωση αυτή που περιλαμβάνεται στο σχέδιο οδηγίας δεν έχει καθοριστική σημασία φρονώ ωστόσο ότι πρέπει να της αναγνωριστεί κάποια βαρύτητα. Όπως επισήμανε η Ολλανδική Κυβέρνηση, η δήλωση αυτή επιβεβαιώνει ότι η προσβαλλομένη διάταξη αποτελεί κατ' ουσίαν μέτρο που προτρέχει της προσαρμογής του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769 στην τεχνική πρόοδο κατά την έννοια του άρθρου 2α.

49. Το συμπέρασμα αυτό ουδόλως επηρεάζεται από τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι αν δεν είχε θεσπίσει την προσβαλλομένη διάταξη θα προσέβαλε τις προσδοκίες της Δημοκρατίας της Αυστρίας και του Βασιλείου της Σουηδίας και θα παραβίαζε την αρχή της χρηστής διοίκησης. Ο κοινοτικός νομοθέτης είναι αρμόδιος, βάσει του άρθρου 95 ΕΚ, για τη θέσπιση μέτρων στον τομέα των επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων. Φρονώ ότι ενδεχόμενα μέτρα ικανά να επιλύσουν τα προβλήματα που προκύπτουν από την παύση ισχύος του μεταβατικού συστήματος των άρθρων 69 και 112 της Πράξης Προσχωρήσεως μπορούσαν να ληφθούν κατ' αυτόν τον τρόπο.

50. Σ' αυτό το πλαίσιο θα ήθελα να σημειώσω ότι ο κοινοτικός νομοθέτης εξέδωσε ήδη βάσει του άρθρου 95 ΕΚ ορισμένες οδηγίες που σκοπούν να επιλύσουν τα προβλήματα που δημιουργεί το γεγονός ότι δεν κατέστη δυνατόν να ολοκληρωθεί πριν τις 31 Δεκεμβρίου 1998 η εξέταση της κοινοτικής νομοθεσίας και έτσι οι διάφορες παρεκκλίσεις που χορηγήθηκαν με την Πράξη Προσχωρήσεως στη Δημοκρατία της Αυστρίας και στο Βασίλειο της Σουηδίας θα έπαυαν να ισχύουν πριν ληφθούν νέα, δεσμευτικότερα

26 — Όπ.π., υποσημείωση 19.
27 — Βλ. παράγραφο 22 ανωτέρω.
28 — Όπ.π.
29 — Βλ. παράγραφο 23 ανωτέρω.

μέτρα στον τομέα των επικινδύνων ουσιών. Λόγου χάρη, με την οδηγία 1999/33/ΕΚ [30], το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, ενεργώντας βάσει του άρθρου 95 ΕΚ, παρέτειναν μια παρέκκλιση που είχε χορηγηθεί στη Δημοκρατία της Αυστρίας και στο Βασίλειο της Σουηδίας με την Πράξη Προσχωρήσεως, που έδινε τη δυνατότητα σ' αυτά τα κράτη μέλη να διατηρήσουν σε ισχύ μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2000 αυστηρότερες διατάξεις από αυτές που προβλέπει η οδηγία 67/548 σχετικά με τη σήμανση ορισμένων επικινδύνων ουσιών [31].

51. Για τους προαναφερθέντες λόγους, προτείνω να γίνει δεκτό το πρώτο από τα επιχειρήματα που προβάλλει η Ολλανδική Κυβέρνηση και να ακυρωθεί η προσβαλλομένη διάταξη.

Το δεύτερο επιχείρημα και οι λοιποί λόγοι ακυρώσεως

52. Ενόψει του συμπεράσματος στο οποίο κατέληξα ως προς το πρώτο επιχείρημα του πρώτου λόγου ακυρώσεως, δεν θα αναπτύξω παρατηρήσεις επί του δευτέρου επιχειρήματος ούτε επί των λοιπών λόγων ακυρώσεως που προβάλλει το Βασίλειο των Κάτω Χωρών.

30 — Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 1999, για την τροποποίηση της οδηγίας 67/548 όσον αφορά τη σήμανση ορισμένων επικινδύνων ουσιών στην Αυστρία και στη Σουηδία (ΕΕ L 199, σ. 57).

31 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 6.

Τα διαχρονικά αποτελέσματα της αποφάσεως του Δικαστηρίου

53. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Ολλανδική Κυβέρνηση παρατήρησε ότι ουδόλως επιδιώκει να αμφισβητήσει το δικαίωμα της Δημοκρατίας της Αυστρίας και του Βασιλείου της Σουηδίας να διατηρήσουν σε ισχύ περιορισμούς της χρήσεως καδμίου που υπερβαίνουν το προβλεπόμενο από την οδηγία 76/769 μέτρο, και ζήτησε από το Δικαστήριο, σε περίπτωση ακυρώσεως της προσβαλλομένης διάταξης λόγω εσφαλμένης νομικής βάσεως, να περιορίσει τα διαχρονικά αποτελέσματα της ακυρώσεως. Η Επιτροπή δεν γνωστοποίησε αν αντιτίθεται ως προς αυτό το σημείο.

54. Κατά πάγια νομολογία, το Δικαστήριο μπορεί να προσδιορίσει, για λόγους ασφάλειας δικαίου ποια από τα αποτελέσματα της ακυρωθείσας οδηγία πρέπει να διατηρηθούν [32].

55. Στην υπό κρίση υπόθεση, η ακύρωση της προσβαλλομένης διάταξης είναι ικανή να προκαλέσει σοβαρή ανασφάλεια δικαίου στην Αυστρία και στη Σουηδία. Συμφωνώ συνεπώς με την Ολλανδική Κυβέρνηση ότι το Δικαστήριο θα πρέπει να διατηρήσει όλα τα έννομα αποτελέσματα της προσβαλλομένης διάταξης μέχρις ότου ληφθούν νέα κοινοτικά μέτρα επί ορθής νομικής βάσεως.

32 — Βλ. απόφαση της 20ής Οκτωβρίου 1992, C-295/90 R, Συμβούλιο κατά Κοινοβουλίου κ.λπ. (Συλλογή 1992, σ. I-5299).

56. Θα ήθελα να προσθέσω ότι τα νέα αυτά μέτρα θα πρέπει βεβαίως να εφαρμοστούν χωρίς διάκριση σε όλα τα κράτη μέλη· αν ορισμένες παρεκκλίσεις που έχουν χορηγηθεί σε ορισμένα «νέα» κράτη μέλη παραταθούν, λόγω χάρη, προκειμένου να δοθεί στα κράτη αυτά η δυνατότητα να διατηρήσουν σε ισχύ περιοριστικότερα μέτρα, η ίδια δυνατότητα πρέπει κατ' αρχήν να δοθεί και στα άλλα κράτη μέλη που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση. Η διαφορετική μεταχείριση μεταξύ κρατών μελών δεν είναι νόμιμη παρά μόνο αν οι διαφορές μπορούν να δικαιολογηθούν με βάσιμους λόγους. Κατά συνέπεια, καίτοι το μέτρο της Επιτροπής πρέπει κατά την άποψή μου να ακυρωθεί για τυπικούς λόγους, μπορεί ίσως να δοθεί μια λύση που θα ανταποκρίνεται στις ανησυχίες του Βασιλείου των Κάτω Χωρών όσον αφορά το περιεχόμενο του μέτρου.

Πρόταση

57. Βάσει των προεκτεθέντων προτείνω στο Δικαστήριο:

1) να ακυρώσει το σημείο 3 του παραρτήματος της οδηγίας 1999/51/ΕΚ της Επιτροπής, της 26ης Μαΐου 1999 σχετικά με την πέμπτη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών οι οποίες αφορούν περιορισμούς στην εμπορία και χρήση ορισμένων επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων (κασσίτερος, πενταχλωροφαινόλη και κάδμιο),

2) να κρίνει ότι η διάταξη αυτή διατηρεί τα αποτελέσματά της μέχρις ότου ληφθούν νέα κοινοτικά μέτρα επί ορθής νομικής βάσεως.

3) να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα του Βασιλείου των Κάτω Χωρών και

4) να κρίνει ότι το Βασίλειο της Σουηδίας φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα.